

SEUTUKIRJASTON SOPIMUSNEUVOTTELUIHIN OSALLISTUMINEN

113/12.03.02/2020

KHALL 29.10.2020 § 254

Seutuneuvoston suosituksesta Forssan kaupunkiseutukunnan valtuustot ovat päättäneet, että tehdään selvitys seutukirjaston perustamisesta. Louna-kirjastot (Forssan kaupunginkirjasto, Humppilan, Jokioisten, Tammelan ja Ypäjän kunnankirjastot) ovat saaneet 44 500 euroa valtionavustusta Kirjastopalveluita seudullisesti -hankkeeseen. Hankkeessa selvitetään, millä hallintomallilla ja palvelurakenteella kirjastopalveluja voidaan jatkossa toteuttaa seudullisesti. Hankkeelle perustettiin projektiryhmä kirjastojen henkilöstön keskuudesta ja valittiin ohjausryhmä, jossa on projektiryhmän lisäksi kaupungin ja kuntien johtajat. Hanke on käynnissä 1.4.2020-31.12.2021.

Ohjausryhmä on selvityksen perusteella päättänyt esittää, että seutukirjasto perustettaisiin vastuukuntamallilla, jossa toteutuu kuntalain 2. luvussa (8 § 1. mom) määritelty yhteistoiminta siten, että seudun kirjastopalveluiden järjestämisvastuu siirtyy yhdelle sopijakunnista ja kukin sopijakunta vastaa kirjastopalveluittensa rahoituksesta erikseen sovittavalla kustannusten jakoperusteella. Lisäksi seutukirjastolle perustetaan seudullinen johtokunta, johon kuuluu edustajia jokaisesta sopijakunnasta. Johtokunnan tehtävät tullaan määrittelemään vastuukunnan hallintosäännössä.

Esitykseen on päädytty, koska se on selvityksessä osoittautunut hallinnollisesti keveimmäksi ratkaisuksi. Malli tukee Louna-kirjastojen tavoitteellista kehittämistä muuttuvassa palveluympäristössä, koska se mahdollistaisi henkilöstön liikkumisen ja asiantuntijuuden hyödyntämisen kuntarajojen yli, yhteisen hankinnan ja kokoelmapolitiikan sekä päällekkäisten työtehtävien vähentämisen. Nämä muutokset hillitsevät kirjastopalveluiden kustannusten kasvua seudullisesti sekä ehkäisevät palvelutason laskua.

Louna-kirjastot ovat tehneet yhteistyötä ilman sopimusta kuntien valtuustojen päätöksillä 80-luvulta saakka. Yhteistyössä on saavutettu merkittäviä taloudellisia ja toiminnallisia etuja, joiden säilymiseksi yhteinen sopimus on välttämätöntä solmia. Tällä hetkellä sopijakuntien panostus yhdessä tuotettuihin kirjastopalveluihin on epätasapainossa, mikä tarkoittaa, että osa kunnista tuottaa palveluita toisille ilman korvausta. Esityksen mukaan Louna-kirjastojen vapaaehtoinen yhteistyö päättyy ja tilalle perustetaan vastuukuntamallilla toimiva seutukirjasto.

Kuntalain mukaan tehtävien hoidosta järjestämisvastuussa oleva kunta tai kuntayhtymä vastaa järjestettävien palvelujen ja muiden toimenpiteiden:

- 1) yhdenvertaisesta saatavuudesta;
- 2) tarpeen, määrän ja laadun määrittelemisestä;

- 3) tuottamistavasta;
- 4) tuottamisen valvonnasta;
- 5) viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä.

Vastuukunnalla tulee olla riittävä taloushallinnon resurssi seutukirjaston vaatimaa kustannuslaskentaa varten.

Vastuukunnan pitää pystyä tuottamaan kullekin sopijakunnalle niiden tarvitsemaa ajantasaista tietoa kirjastopalveluista, samaan tapaan kuin kukin kunta seuraa muutoinkin rahoittamiensa palvelujen toteutumista. Kunnilla on erilaisia ohjelmia tällaista raportointia varten. Mikäli vastuukunnalla ei ole samoja tai vastaavaa tietoa tuottavia ohjelmia ja henkilökuntaa niiden käyttämiseen, niiden järjestäminen seutukirjaston käyttöön lisää kuluja vastuukunnassa ja näin ollen myös muissa sopijakunnissa.

Vastuukunnan tulee myös hallinnoida koko seutukirjaston ICT-palveluita. Louna-kirjastojen palvelupisteissä on tietokoneita, tulostimia ja muita atk-laitteita yhteensä yli 200 kappaletta. Näistä osa on asiakkaiden, osa henkilökunnan käytössä. Osa laitteista on hankittu leasing-sopimuksella, osa on kuntien ostamia.

Valmistelija: Kirjastonjohtaja Soili Ojanen, puh. 050 409 8093.

Päätösehdotus: Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että valtuusto päättää

1. kunnan osallistuvan seutukirjaston sopimusneuvotteluihin ja

2. esittää Tammelan kuntaa vastuukunnaksi myöhemmin päätettäväksi tulevalle seutukirjastolle.

Käsittely kokouksessa: Kirjastonjohtaja Soili Ojanen esitteli asiaa kokouksessa kello 17:46-18:07 ja poistui ennen päätöksentekoa.

Päätös: Hyväksyttiin yksimielisesti päätösehdotus.

KVALT 01.02.2021 § 4

Päätösehdotus: Kunnanvaltuusto päättää

1. kunnan osallistuvan seutukirjaston sopimusneuvotteluihin ja

2. esittää Tammelan kuntaa vastuukunnaksi myöhemmin päätettäväksi tulevalle seutukirjastolle.

Käsittely kokouksessa: Kirjastonjohtaja Soili Ojanen esitteli asiaa kokouksessa kello 19:14-19:26.

Päätös: Hyväksyttiin yksimielisesti päätösehdotus.

KHALL 14.06.2021 § 147

Louna-kirjastojen yhteinen Kirjastopalveluita seudullisesti -hanke on käynnissä 1.4.2020 – 31.12.2021. Hankkeessa selvitetään, millä hallintomallilla ja palvelurakenteella Louna-kirjastojen kirjastopalveluja voidaan jatkossa toteuttaa seudullisesti (Ypäjä, Tammela, Jokioinen, Humppila, Forssa).

Selvitystyötä on tehty 1.4.2020 lähtien projekti- ja ohjausryhmän toimesta. Sopimusneuvottelut ovat olleet käynnissä 15.4. – 27.5.2021, ja neuvottelujen annista järjestettiin kaikille seudun valtuutetuille seminaari 3.6.2021.

Sopimusneuvotteluiden tavoitteena on ollut laatia seutukirjaston puitesopimus, joka sisältää mm. seutukirjaston hallintomallin, kustannusten jaon, henkilöstön siirtoperiaatteet sekä tukipalvelut.

Vastuukunniksi vastuukuntamallissa ilmoittautuivat selvitystyön aikana Forssan kaupunki ja Tammelan kunta.

Sopimusneuvotteluissa toivottiin lisää aikaa päätöksentekoon ja mahdollisten vaihtoehtoisten yhteistyömallien suunnitteluun. Hankkeen alkuperäinen aikataulu ei toteudu ja talousarviovalmistelu vuodelle 2022 tehdään kunnittain. Seutukirjastoasian käsittely jatkuu syksyllä 2021 ja siten päätöksenteko yhteistyösopimuksesta siirtyy seuraaville valtuustoille.

Kirjastoyhteistyö seudun kuntien kesken on kaikille kunnille tärkeä. Tavoitteena on ratkaisu, joka tekee Louna-kirjastoissa kuntien välisen yhteistyön oikeudenmukaiseksi, mutta samalla antaa kunnille mahdollisuuksia kuntakohtaisiin painotuksiin kunkin kunnan päätöksenteon kautta tulevin resurssein.

- Valmistelija: Kirjastonjohtaja Soili Ojanen, puh. 050 409 8093.
- Päätösehdotus: Kunnanhallitus merkitsee Kirjastopalveluja seudullisesti -hankkeen tilanteen tiedokseen. Tammelan kunta on mukana yhteistyösopimuksen jatkovalmistelussa.
- Käsittely kokouksessa: Kirjastonjohtaja Soili Ojanen esitteli § 145-147 asiat kokouksessa kello 16.04 – 16.26 ja poistui ennen päätöksentekoa.
- Päätös: Hyväksyttiin yksimielisesti päätösehdotus.